

10–րդ դասարան
Աշխարհագրություն
/Շաբաթական- 2 ժամ/
2023-2024 ուստարի
Տարեկան 68 ժամ

Գրքի հեղինակ՝ Մ. Մանասյան, Թ. Վարդանյան, Ա. Հովսեփյան, Ա. Գրիգորյան, Գ.
Հովհաննիսյան, Ա. Պոտոսյան

Ժամ	Կետ	Թեմա՝ Ընդհանուր Աշխարհագրություն: Աշխարհագրական հետազոտության հիմնական մեթոդները:
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> • Զարգացնել գիտելիքներն ու հմտությունները աշխարհագրական գիտության վերաբերյալ: • Սահմանել աշխարհագրության նպատակը, խնդիրները և ուսումնասիրության օբյեկտները:
Վերջնար- դյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Վերլուծել աշխարհագրական գիտության զարգացման պատմական փուլերի հիմնական առանձնահատկությունները: • Տարբերակել աշխարհագրական մտածողության և աշխարհագրության լեզվի հիմնական բաղադրիչները: • Կիրառել աշխարհագրական հետազոտության մեթոդները՝ արդյունավետ լուծելով հետազոտության նպատակադրումները: • Գնահատել աշխարհագրական հետազոտության տարբեր մեթոդների դերն աշխարհագրական բովանդակության հետազոտություններում:
1	1	Աշխարհագրության ուսումնասիրության առարկան, նպատակը և հիմնական խնդիրները:
1	2	Աշխարհագրության տեղը գիտությունների համակարգում: Աշխարհագրության կառուցվածքը: Աշխարհագրական մշակույթ:
		Թեմա՝ Աշխարհագրական հետազոտության հիմնական մեթոդները
1	3	Աշխարհագրական հետազոտության մեթոդները: Նկարագրական և Համեմատական մեթոդներ
1	4	Դաշտային հետազոտության մեթոդ
1	5	Քարտեզագրական հետազոտության մեթոդ
1	6	Վիճակագրական, Մաթեմատիկական, Օդատիեզերական մեթոդներ
1	7	Աշխարհագրական տեղեկատվական համակարգեր:
1	8	Գործնական աշխատանք

		Թեմա՝ Աշխարհագրական քարտեզ
Նպատակը		Զարգացնել գիտելիքներն ու հմտությունները տեղորոշման (հորիզոնի կողմերի), և քարտեզների կիրառության և քարտեզագրության վերաբերյալ:
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Կարողանա ձեռք բերել հմտություններ քարտեզների դասակարգման վերաբերյալ: • Ձեռք բերել հմտություններ տեղագրական քարտեզների միջոցով հեռավորությունների և երկարությունների որոշման վերաբերյալ: • Դասակարգել քարտեզները ըստ տարբեր հատկանիշների: • Պատկերացնել տեղանքի դրական (լեռ) և բացասական (գոգավորություն, լեռնահովիտ) ռելիեֆի ձևերը: • Կազմել որևէ բովանդակության քարտեզի պայմանական նշանների լեգենդան: • Որևէ տեղագրական քարտեզի վրա որոշել ազիմուտը
1	9	Աշխարհագրական քարտեզներ, դրանց դասակարգումը:
1	10	Քարտեզագրական պրոեկցիաներ: Պայմանական նշաններ: Քարտեզների կազմում:
1	11	Աշխարհագրական քարտեզներով աշխատելու հնարները:
1	12	Տեղագրական քարտեզներ: Բազմաթերթ քարտեզների առանձնացումը: _____
1	13	Ազիմուտների և ուղղության անկյունների որոշումը քարտեզում:
1	14	Գործնական աշխատանք տեղագրական քարտեզով:
1	15	Աշխարհագրական քարտեզների նշանակությունը:
1	16	Թեմատիկ գրավոր աշխատանք
		Թեմա՝ Երկրագունդ: Աշխարհագրական թաղանթ
Նպատակ		<ul style="list-style-type: none"> • Զարգացնել գիտելիքներն ու հմտությունները Երկիր մոլորակի վերաբերյալ
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Վերլուծել Երկիր մոլորակի առաջացման վարկածները: • Տարբերակել Երկիր մոլորակի ձևի ու չափերի առանձնահատկությունները, Պտույտները • Կիրառել Երկիր մոլորակի չափերը խնդիրներ լուծելիս: • Գնահատել Երկիր մոլորակի առաջացման վարկածները, պտույտի աշխարհագրական հետևանքները:
1	17	Արեգակնային համակարգի և Երկրի առաջացման վարկածները

1	18	Երկրի ձևը, չափերը և ներքին կառուցվածքը
1	19	Երկրի օրական պտույտի աշխարհագրական հետևանքները
1	20	Ժամային գոտիներ:
1	21	Երկրի տարեկան պտույտը և դրա աշխարհագրական հետևանքները:
1	22	Գործնական աշխատանք:
		Թեմա՝ Աշխարհագրական թաղանթի ձևավորումն ու զարգացումը
Նպատակ	<ul style="list-style-type: none"> • Զարգացնել գիտելիքները աշխարհագրական թաղանթի ձևավորման և զարգացման վերաբերյալ: • Զարգացնել գիտելիքները օրգանիզմների ծագման ու զարգացման, ինչպես նաև աշխարհագրական թաղանթի մյուս բաղադրիչների վրա դրանց ազդեցության վերաբերյալ: 	
Վերջնաարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Տարբերակել աշխարհագրական թաղանթի ոլորտների զարգացման առանձնահատկությունները: • Առանձնացնել աշխարհագրական թաղանթի զարգացման փուլերը: • Կարողանա ներկայացնել աշխարհագրական թաղանթի զարգացման կենսաբանական փուլը և օրգանիզմների զարգացումն ու դրանց ազդեցությունը աշխարհագրական թաղանթի մյուս ոլորտների բաղադրիչների վրա: 	
1	23	Երկրաբանական ժամանակագրություն:
1	24	Երկրաբանական փուլ: Երկրակեղևի առաջացումն ու զարգացումը:
1	25	Աշխարհագրական թաղանթի զարգացումը: Զրոլորտի ու մթնոլորտի առաջացումն ու զարգացումը:
1	26	Աշխարհագրական թաղանթի զարգացումը: Կենսաբանական փուլ: Կենդանի օրգանիզմների առաջացումն ու զարգացումը:
1	27	Աշխարհագրական թաղանթի զարգացումն ըստ դարաշրջանների:
1	28	Աշխարհագրական թաղանթի ոլորտային կառուցվածքը:
1	29	Կրկնություն
1	30	Ամփոփում:
		Թեմա՝ Աշխարհագրական թաղանթի կառուցվածքը
Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> • Զարգացնել գիտելիքները աշխարհագրական թաղանթի ոլորտային 	

		<p>կառուցվածքի, հիմնական հատկանիշների և զարգացման օրինաչափությունների մասին:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Իմանա ոլորտների ֆիզիկաքիմիական հատկությունների, ոլորտների փոխկապակցվածության և փոխազդեցության մասին:
	Վերջնար- դյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Իմանա աշխարհագրական թաղանթի ոլորտները: • Իմանա քարոլորտի, ջրոլորտի մթնոլորտի և կենսոլորտի բաղադրիչները: • Կարողանա նշել աշխարհագրական թաղանթի առանձնահատկությունները: • Կարողանա ներկայացնել աշխարհագրական թաղանթի ոլորտների փոխներթափացման և փոխազդեցության մասին:
1	31	Քարոլորտ: Քարոլորտի նշանակությունը աշխարհագրական թաղանթում:
1	32	Ջրոլորտ: Ջրոլորտի հատկանիշները և նշանակությունը աշխարհագրական թաղանթում:
1	33	Մթնոլորտ: Մթնոլորտի դերը աշխարհագրական թաղանթում:
1	34	Կենսոլորտ: Կենսոլորտի դերը աշխարհագրական թաղանթում:
1	35	Աշխարհագրական թաղանթի հիմնական հատկանիշները:
1	36	Աշխարհագրական թաղանթի հիմնական հատկանիշները. Գոտիականություն և զոնայականություն:
1	37	Աշխարհի բաժանումը քաղաքակրթությունների: Քաղաքակրթությունների աշխարհագրությունը:
1	38	Աշխարհի բաժանումը քաղաքակրթությունների: Քաղաքակրթությունների աշխարհագրությունը:
1	39	Գործնական աշխատանք
		Թեմա՝ Աշխարհի քաղաքական բաժանումը
	Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> • Ջարգացնել գիտելիքներն ու հմտությունները աշխարհի քաղաքական բաժանման, պետությունների տիպաբանական դասակարգումների վերաբերյալ • Ձևավորել համակարգված գիտելիքներ աշխարհաքաղաքականության մասին: • Տարբերակի ՀՀ-ի ռազմաքաղաքական և տնտեսական ներուժի մակարդակը:

Վերջնար- դյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Տարբերակել քաղաքական քարտեզի քանակական և որակական փոփոխությունները: • Առանձնացնել զարգացած և զարգացող երկրները՝ ըստ ենթախմբերի, բնորոշել յուրաքանչյուր ենթախմբի հիմնական առանձնահատկությունները: • Խմբավորել պետություններն ըստ կառավարման և պետական տարածքային կառուցվածքի ձևերի: • Առանձնացնել ՀՀ-ի տեղն ու դերը արդի աշխարհում:
1	40 Աշխարհի քաղաքական բաժանումը հնագույն ժամանակներից մինչև 20-րդ դարի սկիզբը:
1	41 Աշխարհի քաղաքական բաժանումը նորագույն ժամանակներում:
1	42 Պետական տարածք և պետական սահման:
1	43 Աշխարհի երկրների խմբավորումն ու տիպաբանությունը:
1	44 Զարգացած և զարգացող երկրներ:
1	45 Պետություններն ըստ պետական կարգի և կառուցվածքի:
1	46 Գործնական աշխատանք:
1	47 Քաղաքական աշխարհագրություն և աշխարհաքաղաքականություն:
	48 Քաղաքական աշխարհագրություն և աշխարհաքաղաքականություն:
1	49 Աշխարհաքաղաքական հիմնական տեսություններն ու հայեցակարգերը:
1	50 Միջազգային հաղորդակցության ուղիները և աշխարհաքաղաքականությունը:
1	51 ՀՀ-ն ժամանակակից աշխարհաքաղաքական գործընթացներում:
1	52 Ամփոփում:
1	53 Թեմատիկ գրավոր աշխատանք:
	Թեմա՝ Աշխարհի բնակչությունը
Նպատակը	Զարգացնել գիտելիքներ բնակչության թվի փոփոխության, վերարտադրության, կազմի, տեղաբաշխման և տարաբնակեցման տարբերությունների վերաբերյալ:
Վերջնար- դյունքները	Բնորոշել բնակչության, բնական շարժընթաց, բնական և մեխանիկական շարժ, վերարտադրության ռեժիմ, ժողովրդագրական քաղաքականություն,

		միգրացիա, բնակչության կազմ, տեղաբաշխում, տարաբնակեցում հասկացությունները:
1	54	Աշխարհի բնակչության թիվը և շարժը:
1	55	Բնակչության վերարտադրությունը:
1	55	Բնակչության սեռատարիքային կազմը (կառուցվածքը):
1	56	Բնակչության ռասայական և ազգային կազմը:
1	57	Բնակչության կրոնական կազմը:
1	58	Գործնական աշխատանք (Բնակչության կազմը):
1	59	Բնակչության սոցիալական կազմը և աշխատանքային ռեսուրսները:
1	60	Աշխարհի բնակչության տեղաբաշխումը:
1	61	Բնակչության միգրացիա:
1	62	Տարաբնակեցում և նրա ձևերը:
1	63	Ուրբանիզացումը, գործոնները և զարագցման միտումները:
1	64	Քաղաքների տիպերը:
1	65	Կրկնություն
1	66	Թեմատիկ գրավոր աշխատանք:
1	67	Թեմատիկ աշխատանքի վերլուծություն
1	68	Կիսամյակի ամփոփում